

20103 - DRET PRIVAT DE CATALUNYA

INTRODUCCIÓ I PART GENERAL

TEMA 1. L'ORDENAMENT CIVIL CATALÀ

1. La modificació i el desenvolupament del dret civil català pel Parlament de Catalunya.
2. Competències del Parlament de Catalunya en matèria de fonts del dret. El sistema de fonts: la llei, el costum, els principis generals del dret civil català, la jurisprudència.
3. La interpretació del dret civil català: cànons hermenèutics. La tradició jurídica catalana.
4. La supletorietat.

TEMA 2. DRET DE LA PERSONA

1. La potestat del pare i de la mare: titularitat, exercici, contingut. Extinció. La potestat prorrogada i rehabilitada.
2. La tutela: estructura i constitució. El tutor. El protutor. L'administrador de béns.
3. La curatela.
4. El defensor judicial.
5. La guarda de fet.
6. El menor desamparat. L'acolliment de menors: L'acolliment simple, l'acolliment pre-adoptiu.
7. El menor emancipat.

TEMA 3. LES FUNDACIONS PRIVADES CATALANES

1. Doctrina general sobre les fundacions: concepte i estructura de la fundació.
2. Constitució de les fundacions: la carta fundacional, la dotació, els estatuts i el registre de fundacions.
3. Capacitat de les fundacions: capacitat jurídica i capacitat d'obrar.
4. Règim jurídic de les fundacions: el patronat. Protectorat de les fundacions.
5. Vicissituds de la fundació: modificació i extinció de les fundacions.

OBLIGACIONS I CONTRACTES

TEMA 4. TEORIA GENERAL DEL CONTRACTE

1. Protecció del consumidor: Els contractes de consum. Garanties i responsabilitat.
2. La rescissió per lesió: Concepte i característiques. Exercici de l'acció. Efectes.
3. L'acció revocatòria per frau de creditors. El sistema de protecció dels creditors. El perjudici dels creditors. Exercici de l'acció revocatòria.
4. La ineficàcia de les donacions.

TEMA 5. ELS CONTRACTES

1. La compra-venda a carta de gràcia. Concepte i finalitats. Subjectes i objecte. Efectes personals i reals. El dret de redimir.
2. El dret de torneria de la Vall d'Aran.
3. Les vendes especials de consum.
4. La donació: normativa reguladora. Les donacions especials
5. Els contractes agraris. La parceria: concepte i tipus. Contractes especials sobre terres de conreu. La masoveria. Els contractes d'integració.
6. Els censals i els violaris.

DRETS REALS

TEMA 6. ADQUISICIÓ I LÍMITS DELS DRETS REALS

1. La clàusula de constituto.
2. L'accessió en el dret civil de Catalunya.
3. La usucapió.
4. Relacions de veïnatge. Immissions.
5. Mitgeria de càrrega.

TEMA 7. LES SERVITUDS

1. Constitució.
2. Contingut del dret de servitud.
3. Accions referents a les servituds. L'acció confessòria. L'acció negatòria.
4. Extinció de les servituds.
5. Les servituds forçoses.
6. La servitud voluntària de llums i vistes.

TEMA 8. L'USDEFRUIT I ELS CENSOS

1. L'usdefruit de boscos a Catalunya. Regulació. L'usdefruit de boscos a la compilació.
2. Els censos en general: concepte i classes.
3. Constitució dels censos: objecte, subjectes, forma i contingut.
4. El cens emfitèutic. Règim jurídic.
5. El cens vitalici.
6. La rabassa morta.

TEMA 9. LES GARANTIES MOBILIÀRIES

1. El dret de retenció de la cosa moble. Noció i configuració jurídica. Pressupòsits del dret de retenció. Constitució.
2. Contingut i eficàcia del dret de retenció.
3. La penyora. Concepte, naturalesa i estructura jurídica. Constitució.
4. Contingut i execució forçosa.

DRET DE FAMÍLIA

TEMA 10. FILIACIÓ I ADOPCIÓ

1. Concepte i règim jurídic de la filiació en el dret civil de Catalunya. Contingut.
2. Determinació de la filiació. Filiació matrimonial. Filiació no-matrimonial.
3. Determinació judicial de la filiació. Les accions de filiació. Les accions de reclamació i d'impugnació de la filiació matrimonial i no matrimonial.
4. L'adopció. Constitució. Efectes i extinció.
5. Els aliments entre parents: règim.

TEMA 11. EL RÈGIM ECONÒMIC CONJUGAL A CATALUNYA

1. Els capítols matrimonials: concepte, estructura i requisits. Modificació i ineficàcia. Les disposicions atorgades en capítols matrimonials.
2. Règim econòmic matrimonial primari: el sosteniment de les despeses familiars. La llar familiar.
3. Els contractes entre cònjuges: la protecció dels creditors dels cònjuges. Donacions entre cònjuges.
4. Les donacions esponsalícies.
5. El dot i les institucions paradotals.

TEMA 12. EL RÈGIM DE SEPARACIÓ DE BÉNS

1. El règim de separació de béns en el dret català: concepte.
2. Determinació de les masses patrimonials. La gestió dels béns privatis.
3. La liquidació del règim de separació de béns.
4. Les compra-vendes amb pacte de supervivència. Concepte i naturalesa jurídica. Requisits. Ineficàcia del pacte de supervivència.

TEMA 13. RÈGIMS ECONÒMICS VOLUNTARIS. EL RÈGIM DE PARTICIPACIÓ EN EL GUANY

1. El règim de participació en els guanys en el dret civil de Catalunya. Noció i modalitats. Règim jurídic.
2. Extinció i liquidació. El crèdit de participació.
3. L'associació a compres i millores: concepte i règim jurídic.
4. L'agermanament o pacte de mig per mig: concepte i règim jurídic.
5. La convenença o mitja guadanyeria: concepte i règim jurídic.

TEMA 14. DRETS VIDUALS

1. Protecció del cònjuge supervivent. Els drets de predetracció.
2. L'any de plor: concepte i règim jurídic.
3. L'usdefruit universal capitular: noció, constitució, contingut i extinció.
4. La quarta vidual: règim.
5. La reserva del consort supervivent.

DRET DE SUCCESSIONS

TEMA 15. LA SUCCESSION PER CAUSA DE MORT

1. L'organització de la successió per causa de mort en el dret civil de Catalunya. Necessitat de la institució de l'hereu. El principi *semel heres, semper heres*. Successió voluntària i successió legal.
2. El causant de la successió.
3. El successor: tipus i capacitat. L'indignitat i les prohibicions.
4. Objecte de la successió: l'herència i la composició del cabal hereditari.

TEMA 16. FASES EN L'ADQUISICIÓ DE L'HERÈNCIA

1. Obertura de la successió. La vocació hereditària: sistema de vocacions simultànies i títols de la vocació.
2. La delació: concepte i classes de delació.
3. El dret d'acréixer: concepte i règim jurídic.
4. Efectes de la delació: règim jurídic del dret de transmissió.
5. L'adquisició de la possessió.
6. L'herència jacent: concepte i règim jurídic.

TEMA 17. EL TESTAMENT. LES FORMES TESTAMENTÀRIES

1. Formalitats del testament: identificació del testador i intervenció de testimonis en determinats casos.
2. La capacitat per a testar. Expedients per a suplir la manca de capacitat. La substitució pupil·lar: concepte i règim jurídic. La substitució exemplar: concepte i règim jurídic.
3. Les formes testamentàries particulars. Testament notarial obert. Testament davant del rector. El testament tancat. El testament hològraf.
4. El codicil: concepte i formalitats.
5. Les memòries testamentàries: requisits.

TEMA 18. INEFICÀCIA, INTERPRETACIÓ I EXECUCIÓ DEL TESTAMENT.

1. Ineficàcia de les disposicions testamentàries per defectes estructurals.
2. La conversió del testament nul: la clàusula codicil·lar.
3. La revocació de les disposicions testamentàries: noció, classes i efectes.
4. La caducitat de les disposicions testamentàries.
5. La interpretació dels testaments: regles en matèria d'interpretació.
6. El marmessor: concepte, classes, contigut i extinció del càrrec.

TEMA 19. LA INSTITUCIÓ DE L'HEREU

1. Concepte i funcions de la institució de l'hereu. Requisits de la institució de l'hereu.
2. Modalitats en la institució de l'hereu: règim jurídic de la institució condicional, a termini i de l'hereu vitalici.
3. Distribució de l'herència en la institució d'una pluralitat d'hereus.
4. Nul·litat de la institució de l'hereu.
5. Disposicions fiduciàries. Hereus distributaris: règim jurídic. L'herència de confiança:

règim jurídic.

TEMA 20. INSTITUCIÓ PREVENTIVA DE L'HEREU

1. Doctrina general sobre la substitució vulgar: concepte i naturalesa jurídica.
2. Estructura de la substitució vulgar: subjectes i forma.
3. Modalitats de la substitució vulgar.
4. Efectes de la substitució vulgar.

TEMA 21. INSTITUCIÓ SUCCESSIVA DE L'HEREU

1. L'herència fideïcomissària: concepte i modalitats. Estructura i requisits.
2. Hereu fiduciari i hereu fideïcomissari abans de la delació fideïcomissària. Disposició de béns fideïcomesos.
3. Determinació del gravamen fideïcomissari.
4. La quarta treballànica.
5. La delació fideïcomissària. Extinció.
6. El fideïcomís de residu: concepte, modalitats i règim jurídic.
7. La substitució preventiva de residu: règim jurídic.

TEMA 22. ELS LLEGATS

1. Concepte. Subjecte i objecte.
2. Modalitats del llegat: el llegat sotmès a condició i a termini. Classes de llegat.
3. Règim jurídic del llegat: l'adquisició, l'acceptació, el compliment i la responsabilitat del gravat.
4. El llegat de cosa pròpia del testador: concepte i modalitats.
5. El llegat de cosa aliena: concepte i règim jurídic.
6. Règim jurídic dels llegats de cosa genèrica, dels llegats de crèdit i alliberament de deute, dels llegats de deute i a favor del creditor, de prestacions periòdiques i del llegat de part alíquota.
7. Ineficàcia. Reducció dels llegats: règim jurídic de la quarta falcídia.

TEMA 23. ALTRES DISPOSICIONS PER CAUSA DE MORT

1. Les donacions per causa de mort: concepte i règim jurídic.
2. Les disposicions modals: concepte i règim jurídic del mode testamentari.
3. Les prohibicions de disposar: concepte i requisits.

TEMA 24. ELS HERETAMENTS

1. Doctrina general sobre els heretaments: concepte, classes i requisits.
2. Heretaments a favor dels contraents: noció i règim jurídic de l'heretament simple, de l'heretament cumulatiu i de l'heretament mixt.
3. Heretaments a favor dels fills dels contraents: noció i règim jurídic dels heretaments pur, preventiu i prelatiu.
4. L'heretament mutual: noció i règim jurídic.

TEMA 25. LA SUCCESSIÓ INTESTADA

1. La successió intestada regular: noció i supòsits d'obertura de la successió intestada.
2. El sistema de la successió intestada.
3. Ordres i regles de la successió intestada regular.
4. L'usdefruit intestat a favor del cònjuge supervivent: concepte i règim jurídic.
5. La successió intestada del causant impúber: règim jurídic.

TEMA 26. LA LLEGÍTIMA

1. La naturalesa jurídica de la llegítima catalana.
2. La categoria dels legitimaris. La capacitat del legitimari: el desheretament i la indignitat successòria.
3. Formes d'atribució de la llegítima.
4. Protecció de la llegítima: règim jurídic de la preterició i dels gravàmens sobre la llegítima. La protecció del contingut econòmic: l'acció de suplement de llegítima i la inoficiositat legitimària.
5. Determinació de la llegítima: la computació i la imputació legitimàries.
6. El pagament de llegítima. Les accions per a la reclamació de la llegítima.
7. Extinció de la llegítima.

TEMA 27. ADQUISICIÓ DE L'HERÈNCIA. LA PROTECCIÓ DEL DRET D'HERETAR

1. Acceptació de l'herència: concepte, classes i requisits.
2. La repudació de l'herència: concepte i règim jurídic.
3. Efectes de l'acceptació de l'herència en forma pura.
4. L'acceptació a benefici d'inventari: règim jurídic. La separació de patrimonis i liquidació de l'herència beneficiària.
5. La protecció dels creditors i el benefici de la separació de patrimonis.
6. L'acció de petició d'herència: règim.

TEMA 28. INSTITUCIÓ SIMULTÀNIA D'UNA PLURALITAT D'HEREUS

1. La comunitat hereditària: concepte i règim jurídic.
2. La partició hereditària: concepte, naturalesa jurídica i procediments de partició.
3. La col·lació: concepte i règim jurídic.
4. Les operacions de partició.
5. Efectes de la partició.
6. Ineficàcia de les particions.

ORIENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA

AAVV: *Comentarios al Código Civil y Compliación. Forales*. Tomos XXVII a XXX. Madrid, 1978-1990.

SALVADOR CODERCH: *La compilación y su historia*. Barcelona, 1985.

AAVV: *Comentarios a les reformes del dret civil de Catalunya*. Vol I. Barcelona, 1987.

AAVV: *Comentarios a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya*. Barcelona, 1988.

PUIG FERRIOL - ROCA TRIAS: *Institucions del dret civil de Catalunya*. València, 1992-1994 (tres volums).

MALUQUER DE MOTES: *Dret Civil català*. Barcelona, 1993.

Sobre jurisprudència es pot consultar:

AAVV: *El derecho civil catalán en la jurisprudencia*. Vol. I-1, II-1, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X i XI; els volums VI a X comentaris de diferents autors.

Les sentències del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya es poden consultar a *La llei de Catalunya i Balears* (Barcelona, 1993), amb comentaris de diferents autors, a *Jurisprudència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, 1989-1992* (Barcelona, 1994) i a la *Revista Tribunal de l'Editorial Aranzadi*.

És imprescindible la legislació vigent referent a la matèria d'aquest programa.

A l'inici del curs el professor responsable del mateix indicarà les formes d'avaluació.